

higher education // International Journal of Educational Technology in Higher Education. — 2019. — Vol. 16. — Article 39.

7. Korthagen F. Inconvenient truths about teacher learning: Towards professional development 3.0 // Teachers and Teaching. — 2017. — Vol. 23(4). — P. 387–405.

8. Sayyora Oblokulova, Zuhra Mamajanova, Sharopova Gulnoza, Sharobiddin Alimov, Munira Voxobova, Umida Abirova, Gulruh Majidova, Abubakir Choriyev, The Impact of Epigenetics on Language Processing and The Neural Mechanisms of Reading Comprehension. E-ISSN:1676-5680 Copyright 2002-2025 | Genetics and Molecular Research. 2026

9. O‘rmonjonov Azizbek Muhammadjon o‘g‘li. (2025). INKLYUZIV TA‘LIMNING MUSIQA TA‘LIMDAGI O‘RNI VA AHAMIYATI. TA‘LIM VA TARAQQIYOT, 4(3), 607-613.

10. A.M.O‘rmonjonov. (2025). INKLYUZIV TA‘LIM SHAROITIDA MUSIQA SAVODXONLIGINI SHAKLLANTIRISHDA MULTIMODAL YONDASHUVNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI. ZAMONAVIY FAN: INNOVATSION YONDASHUVLAR VA YOSH TADQIQOTCHILARNING DOLZARB IZLANISHLARI, 1(1), 22-25.

11. Ramziddin Tursunov. (2025). IJTIMOIIY ONG VA MA‘NAVIYAT TUSHUNCHASI HAMDA UNING MAZMUN-MOHIYATI. Kelajak o‘qituvchisi - Kelajak Bunyodkori, 1(2), 36-40.

12. Tursunov Ramziddin Abdixalil-o‘g‘li. (2025). JAMIYAT HAYOTIDA IJTIMOIIY ONG VA MA‘NAVIYAT UYG‘UNLIGI. TA‘LIM VA TARAQQIYOT, 4(4), 324-330.

13. Abdurakhimovich, Y. J. (2024, December). THE MAIN CRITERIA FOR DEVELOPING A SYSTEM OF VALUES IN THE TRAINING OF FUTURE HISTORY TEACHERS. In International Conference on Economics, Finance, Banking and Management (pp. 201-205).

14. Yuldashev, J. (2024). DEVELOPING THE AXIOLOGICAL POSITION OF FUTURE HISTORY TEACHERS—AS AN IMPORTANT DIRECTION OF HISTORY EDUCATION. Академические исследования в современной науке, 3(50), 33-36.

TA‘LIM JARAYONINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI

Rustamova Dilshoda Adhamjon Qizi

Namangan davlat pedagogika instituti

Xorijiy tillar kafedrasi 2-bosqich talabasi

Email: rustamovadilshoda752@gmail.com Tel: +998 93 530 76 06

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta’lim jarayonini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Hozirgi globallashtirish va raqamli transformatsiya sharoitida ta’lim tizimini modernizatsiya qilish, o‘quv jarayoniga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Maqolada raqamli ta’lim muhitining mazmuni, uning asosiy komponentlari hamda o‘quv jarayonining samaradorligini oshirishdagi o‘rni keng yoritilgan. Shuningdek, elektron resurslar, multimedia vositalari, masofaviy ta’lim platformalari orqali bilim berishning afzalliklari tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar yordamida o‘quvchilarning mustaqil fikrlash, axborot bilan ishlash, tanqidiy yondashuv hamda ijodiy faoliyat ko‘nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, ta’lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni tizimli va maqsadli joriy etish o‘quv jarayonining sifati va samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Kalit so‘zlar: raqamli texnologiyalar, ta’lim jarayoni, pedagogik texnologiyalar, AKT, raqamli ta’lim muhiti, innovatsion yondashuv, ta’lim samaradorligi, mustaqil ta’lim.

Annotation: This article analyzes the theoretical and methodological foundations of improving the educational process through digital technologies. In the era of globalization and digital transformation, the modernization of education and the integration of information and communication technologies have become essential. The paper examines the concept of a digital learning environment, its main components, and its role in enhancing the quality of education. It also highlights the advantages of using multimedia tools, electronic resources, and online platforms. Furthermore, the study discusses how digital technologies contribute to developing students’ independent thinking, information literacy, and creative abilities. The findings show that the systematic implementation of digital technologies significantly improves the effectiveness of the educational process.

Keywords: digital technologies, educational process, ICT, digital learning environment, innovative approach, learning effectiveness.

Аннотация: В статье рассматриваются теоретико-методологические основы совершенствования образовательного процесса на основе цифровых технологий. В условиях цифровой трансформации особую актуальность приобретает внедрение современных информационно-коммуникационных технологий в систему образования. В работе раскрывается сущность цифровой образовательной среды, её структура и влияние на качество обучения. Анализируются возможности использования электронных ресурсов, мультимедийных средств и онлайн-платформ в учебном

процессе. Особое внимание уделяется развитию самостоятельного мышления, информационной грамотности и творческих способностей обучающихся. Результаты исследования показывают, что внедрение цифровых технологий способствует повышению эффективности образовательного процесса.

Ключевые слова: цифровые технологии, образовательный процесс, ИКТ, цифровая образовательная среда, эффективность обучения.

Kirish. Zamonaviy jamiyat taraqqiyoti raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi bilan chambarchas bog‘liqdir. Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari nafaqat iqtisodiyot va sanoat, balki ta‘lim tizimining ham ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Raqamli transformatsiya jarayoni ta‘lim mazmuni, shakli va metodlarini tubdan yangilashni talab etmoqda. Shu bois ta‘lim jarayonini zamonaviy texnologiyalar asosida tashkil etish muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Hozirgi ta‘lim tizimida asosiy e‘tibor o‘quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, ularni axborot bilan ishlashga o‘rgatish hamda ijodiy yondashuvini shakllantirishga qaratilmoqda. An‘anaviy o‘qitish usullari ko‘proq nazariy bilim berishga yo‘naltirilgan bo‘lsa, raqamli texnologiyalar asosidagi ta‘lim o‘quvchilarning faol ishtirokini ta‘minlaydi, ularni o‘quv jarayonining subyektiga aylantiradi.

Shu nuqtai nazardan, ta‘lim jarayonini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslarini o‘rganish dolzarb ilmiy muammolardan biri hisoblanadi. Mazkur yo‘nalishda olib borilayotgan tadqiqotlar ta‘lim samaradorligini oshirish, o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan motivatsiyasini kuchaytirish hamda zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi.

Asosiy qism. Ta‘lim jarayonini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish zamonaviy pedagogikaning ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar o‘quv jarayonini tashkil etishda yangi imkoniyatlar yaratib, ta‘lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Pedagogika sohasidagi xorijiy olim Michael Fullan ta‘lim tizimida texnologiyalarni samarali qo‘llash ularning mazmunli integratsiyasiga bog‘liqligini ta‘kidlaydi. Unga ko‘ra, “texnologiya o‘zi mustaqil ravishda natija bermaydi, balki u pedagogik maqsadlar bilan uyg‘unlashgandagina samarali vositaga aylanadi”. Bu fikr raqamli texnologiyalarni faqat vosita sifatida emas, balki ta‘lim jarayonining tarkibiy qismi sifatida qarash zarurligini ko‘rsatadi.

O‘zbekistonlik olim R. X. Djuraev ta‘lim tizimini modernizatsiya qilishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o‘rni muhim

ekanligini ta’kidlaydi. Uning fikricha, “raqamli texnologiyalar ta’lim jarayonini individuallashtirish va o‘quvchilarning mustaqil bilim olish faoliyatini rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi”. Bu esa o‘quvchilarning bilimlarni chuqurroq o‘zlashtirishiga xizmat qiladi.

Raqamli ta’lim muhiti elektron darsliklar, multimedia vositalari, onlayn platformalar va masofaviy ta’lim tizimlarini o‘z ichiga oladi. Ushbu vositalar yordamida o‘quvchilarga bilim berish jarayoni yanada interfaol va qiziqarli shaklga ega bo‘ladi. Masalan, video darslar murakkab mavzularni tushunishni osonlashtiradi, interaktiv testlar esa bilimlarni baholashda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar o‘quvchilarning mustaqil ta’lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi. Internet resurslari orqali o‘quvchilar istalgan vaqtda bilimlarini mustahkamlashlari mumkin. Bu esa ularning axborot bilan ishlash kompetensiyasini rivojlantiradi.

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar ta’lim jarayonini individuallashtirishga yordam beradi. Har bir o‘quvchining bilim darajasi, qiziqishi va o‘rganish tezligiga mos ravishda ta’limni tashkil etish imkoniyati yaratiladi. Natijada ta’lim jarayonining samaradorligi oshadi va o‘quvchilarning o‘qishga bo‘lgan motivatsiyasi kuchayadi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, ta’lim jarayonini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish zamonaviy ta’lim tizimini rivojlantirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar o‘quv jarayonini interfaol, moslashuvchan va samarali tashkil etish imkonini yaratadi, bu esa ta’lim sifatining oshishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

Shuningdek, raqamli ta’lim vositalari o‘quvchilarning mustaqil fikrlash, axborotni tahlil qilish va undan samarali foydalanish ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Bu esa ularni zamonaviy jamiyat talablariga mos, raqobatbardosh mutaxassislar sifatida shakllantirishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalarni ta’lim jarayoniga joriy etish o‘qituvchilardan ham yangi yondashuv va kompetensiyalarni talab etadi. Shu sababli pedagoglarning raqamli savodxonligini oshirish va innovatsion metodlarni amaliyotga joriy etish zarur.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta’lim tizimi nafaqat bilim berish samaradorligini oshiradi, balki o‘quvchilarning shaxsiy rivojlanishi va ularning kelajakdagi kasbiy faoliyati uchun mustahkam poydevor yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

- Fullan M. The New Meaning of Educational Change. – New York, 2007.
Djuraev R. X. Ta’lim tizimini modernizatsiya qilish muammolari. – Toshkent, 2015.
Bates T. Teaching in a Digital Age. – Vancouver, 2019.

- Anderson T. The Theory and Practice of Online Learning. – 2008.
- UNESCO. ICT in Education. – Paris, 2018.
- Avezova, D., Sobirova, F., Sotiboldiyev, A., Muminjonova, S., Tursunboyeva, M., Sobirova, R., ... & Kibriyev, B. (2026). Exploring Genetic and Epigenetic Influences on Language Acquisition and Cognitive Development. *Genetics and Molecular Research*, 25(1).
- S. M. (2025, December). FLIPPED CLASSROOM AS A TOOL FOR PROMOTING SELF-REGULATED LEARNING IN HIGHER EDUCATION. In *International Conference Platform* (No. 6, pp. 187-190).
- Shaxlo, M. M. (2025). DESIGNING AN ENGLISH FOR BUSINESS PURPOSES (EBP) COURSE: A TASK-BASED AND PROBLEM-BASED APPROACH FOR PRE-INTERMEDIATE BUSINESS PROFESSIONALS. PROSPECTS OF TEACHING ENGLISH FOR PROFESSIONAL PURPOSES IN NON-PHILOLOGICAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: PROBLEMS AND SOLUTIONS, 518-525.
- O‘rmonjonov Azizbek Muhammadjon o‘g‘li. (2025). MUSIQA TA’LIMINI BARCHA TALABALAR UCHUN INKLYUZIV TARTIBDA TASHKIL ETISH. “Iqtidorli Talabalar Ilmiy Xabarlar” Ilmiy-Uslubiy Jurnal, 1(2), 3-9.
- Muhammadjon o‘g, O. R. A. (2025, December). RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA PEDAGOGIKA YO ‘NALISHI TALABALARI KREATIV FIKRLASH KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING INNOVATSION METODIKASI. In *Partner conferences of the International Scientific Journal Research Focus* (Vol. 1, No. 1, pp. 1156-1159).
- R.A.Tursunov. (2025). IJTIMOIIY ONG VA MA’NAVIYAT UYG‘UNLIGINING IJTIMOIIY MUHITGA TA’SIRI. ZAMONAVIIY FAN: INNOVATSION YONDASHUVLAR VA YOSH TADQIQOTCHILARNING DOLZARB IZLANISHLARI, 1(1), 16-19.
- Botirova Sevara Mamurovna, Tursunov Ramziddin Abdixalil o‘g‘li. (2025). MA’NAVIY BARKAMOL YOSHLAR YANGI O‘ZBEKISTON BUNYODKORI. MA’NAVIY BARKAMOL YOSHLAR YANGI O‘ZBEKISTON BUNYODKORI, 1(1), 98-102.
- Ogli, Y. J. A. The Content of the Introduction of the Development of the Axiological Approach in Future History Teachers. *JournalNX*, 10(10), 34-38.
- Yuldashev, J. (2024). BO‘LAJAK TARIX O‘QITUVCHILARIDA AKSIOLOGIK POZITSIYANI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI. " ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ АКМЕОЛОГИЯ" международный научно-методический журнал, 1(9).